

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Évész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben na. noz nordva:	
Évész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt -- kr.
Vidékre postán szállítva:	
Évész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczá u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatartására, vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 12.

Polgármester-választás.

Nagy-Várad város törvényhatósági bizottsága rendkívül fontos ülést tart ma az ódon városház tanácstermében. A mai közgyűlés van hivatva dönteni a felett, hogy ki üljön lemondott polgármesterünk árván maradt székébe és ezzel egyuttal dönt városunknak legközelebbi jövője felett.

A személyi kérdés minket nem érdek. Az a két férfiú, aki Nagy-Várad város első tisztségének elnyeréseért versenyzik egymással, egyaránt méltó tiszteletünkre és becsülésünkre. Egyik — R á c z Mihály főjegyző, — két évtized óta minden munkásságát a város ügyének szenteli. E hosszú idő alatt sok tapasztalatot szerzett munkakörében, mit ha esetleg megválasztatnék jól érvényesíthetne a polgármesteri széken. Másik — B u l y o v s z k y József kir. ügyész, — eddig ugyan más munkakörben érvényesítette tehetségeit és tudományos készültségét, de annyi munkaszeretetet, körültekintést és erélyességet tanúsított, hogy jogosan lehet reményleni, hogy új munkakörében is megállaná helyét.

Párt-politika sem vezet ezuttal bennünket. Mind a két jelölt a kormánypárt-hoz tartozik. Ráczot ugyan az ellenzék léptette fel, de ő is a kormánypárt tagja és a liberális párt egy része támogatja is. Meg kell vallani, hogy a kormánypártnak különös eljárása a jelölésnéi sokat ártott Bulyovszkynak. Nagy hiba volt kimondani a párt-kérdést, mikor mind a két pályázó pártjukhoz tartozik; — ezzel párttagjaik

közül sokat el is idegenítettek. A városi tanács tagjai nemcsak azért neheztelnek, mert jelöltjüket elejtette a párt, hanem azért is, mert meg sem hívták őket a pártkonferenciára, pedig ők is kormánypártiak. Mások ismét a miatt nem hajtának fejet a párt határozata előtt, mert elegendő ok nélkül mellőztek olyan vezérférfiakat, mint Hoványi Géza, Rádl Ödön és Sipos Arpád. Igaz, hogy az utóbbi napokban már engedtek a pártkérdés merevségéből s az utolsó konferenciára pártkülönbség nélkül hívták össze Bulyovszky híveit, de ezzel nem sokat lehetett visszahódítani. Mindez különben a kormánypárt ügye, nekik elég bajt okoz, de minket nem érint és csak annak az igazolására említettük fel, hogy minket a mai választásnál pártszempont nem vezet.

Előttünk csak az az irányadó: mit kíván a város érdeke? Vajjon megmaradjunk-e a józan haladás alapján, mely másfél évtized alatt oly szép eredményekre vezetett bennünket, — vagy azokat keressük-e, akik ezzel nincsenek megelégedve s akik nem törődve a város és polgárainak nehéz anyagi helyzetével rohamosabb tempóban akarják keresztül vinni városunk haladását?

Ez a két párt küzd régóta egymással a városház gyűléstermében. Utóbbi időkben — úgy látszik — a haladó párt jutott többségre. Melyikhez fog csatlakozni az új polgármester? Ez a nagy kérdés.

Mi ebben a tekintetben is a konzervatív iránynak vagyunk hívei. Ugy látjuk, hogy nem győzzük a roham-lépéseket. Mikor kaszárnya építésre sem tudunk

kölcsönt kapni, mikor még nem is sejtjük, honnét kerithetnénk fedezetet a csatornázás milliányi költségeire, mikor a város iskolái még mindig olyan mizerábilis állapotban vannak, utcaink egy részének kövezésére most tervezgetünk 150,000 frtos kölcsönt, a közvilágításnak kiterjesztése is halaszthatatlan, a Pecze-szabályozás is messze áll a megoldás stádiumától — — — akkor, mikor már csak ezeknek megvalósítása is lehetetlen a közköltő emelése nélkül, akkor mi nem lehetünk barátai a rohamos haladásnak.

A város atyái kell, hogy jobban ismerjék a helyzetet. Vegyék ezt még egyszer az utolsó órában is fontolóra és a szerint, legjobb meggyőződésük szerint szavazzanak a mai választásnál.

A város polgárai, akiktől megbízatásukat kapták, elvárják tőlük, hogy e nehéz órában csakis a városnak igazi érdekét fogják szem előtt tartani.

»Áthidalhatatlan ür.«

Mikor hiteles adatokkal, ki van mutatva, hogy ezuttal a mai gazdasági helyzetünk nyomorúságát tekintve nem kvóta emelésről, de csökkentésről lehet szó egyedül; akkor a mi kormányunk kapja magát s alkudozásokba bocsátkozik az emelés módozatainak megállapítása iránt. Veri a mellét, hogy igazán nem birunk többet, de ezért kéz alatt oda — oda dob egy — százalékot, mely milliókat jelent.

Persze a jó osztrák urak úgy okoskodnak hogy *egyenlő jogoknak — egyenlő teher is feleljen meg*, tehát 50—50%. Azt azonban nem tekintik, hogy minden *közös ügyben*

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Éva leányai.

— A fecsegés és kíváncsiságról. —

Irta: Irma.

— — — — — az asszony-nép egytől egyig mind fecsegő és kíváncsi, rájuk csak akkor kell titkot bizni, ha az a célunk, hogy valamennyi élő lélek tudomására eljusson!

Ezt a fenkölt szellemi idézetet az én kedves Béla szomszédom szavai után írom, mivel igen jó barátságban szoktunk élni, s most is csak azért állunk hadi lábbon, mert fennebb idézett szavaira azt találtam mondani: »Csöpet sem veszem rossz néven, hogy így beszél: ugyan ki is ne kiabálna amikor a háza ég?!

Erre ő persze szörnyű haragra gerjedett, s a hosszas szóharcznak köztünk az lón a vége, hogy megígértem írásba foglalva bizonyítani, miszerint a férfiak is épp' oly kíváncsiak mint a nők — — sőt, talán. . . még. . .

Ez a sérelmes ráfogás még abból a korból ered, amikor bennünket (oh szörnyőség) úgy hívták hogy: asszonyi állatok.

Bizony mi még akkor nem igen tudtunk írni, s egyedül a férfiak lévén a tollforgatók, nem is védhettük magunkat, s így száradt rajtunk a sérelem.

Igy van ez még most is. Színházban, felolvasásokon, hírlapokban ugyancsak reánk olvasnak! . . .

S mi hallgatjuk, mert »asszonynak halgatás a neve.« leányunk pedig — úgy hallottam egy helybeli igen tekintélyes megyei főbb hivatalnoktól — elég ha annyit tud, hogy mind a két lábát egyezipőben behuzza meg hogy esőben a csorgó alá ne álljon!

Ha tehát nem akarjuk, hogy a jövő században is rajtunk száradjon ez a rágalom, mint Csáky szalmáján a közmondás, félre kell tennünk a hallgatást különben a »Városliget« tavában is erről fognak kurotyolni a békák.

Mi nem állítjuk, hogy a nők valamennyien föltétlen tisztelői Tacita istennőnek, hanem igen azt, hogy a fecsegést és kíváncsiságot, az emberi nem emez általános és közös tulajdonát épp' úgy lehet a férfiaknak mint a nőknek bűnül felróni, sőt ha vesszük, egy tekintetben még jobban. . .

Ugy vannak önök azzal, mint egy szellemes fölolvadó mondotta ama bizonyos papusról, hogy: aki »ilyen« betegségben szenved, sohasem tudja, hogy voltaképen ő a papucshős, hanem egy másik »ilyenről« tartja azt, aki meg éppen — fölöle hiszi szentül.

Lássák! úgy vannak önök a fecsegés és kíváncsisággal is: a mi szemünk kicsinyke szálkájától, nem látják meg magukéban a gerendát.

Mikor én iskolás leány koromban a Mi-

dás király történetét tanultam, nagy szeget ütött fejembe a csuful járt király borbélyának Kanetóznak következő esete: Mikor Appoló számárfülekét növesztett Midás phrygiai királynak, ez hosszú süvege alá rejté azokat, s nem is tudott róla senki, csak borbély Kanetósz, s ennek is megparancsolta, hogy fölöle egy szót se szóljon, különben életét veszti.

Ez aztán a szegény embernek szörnyű kínokat szerzett mert majd ki furta a titok az oldalát, s már tovább ezt a kínos állapotot nem tűrhétvén elment a tó partjára, gödört ásott, s abba sugá titkát e szavakkal: »Midásnak számár füle van!«

De a gödörből nemsókára káka nőtt, mely — ha szél lengedezett — a borbély szavait ismétlé, s így a phrygiai király titkát az egész világ megtudta.

Lám, lám! pedig hát nem is volt asszony az a szegény, jó Kanetósz, és édes Istenem no nézzék csak, hogy nem tudta megtartani a titkot és hogy kifecsegte.

Kedves szomszéd! Ön erre azt fogja mondhatni, hogy ez csak hitrege, mese és így valótlan.

En beismerem, azon ártatlan megjegyzéssel, hogy a régiak minden jó és rossz tulajdonságot megszemélyesítettek: Mars isten, Herkules a hősiesség, bátorság, erő jelképezése: a a báj, szépség, kellem pedig Vénusz istenasszony lényében érzéketítették.

S lám a fecsegés, a titkok meg nem tartás jelképezésének személyesítőjéül, Midás ese-

mily hátrányban voltunk és vagyunk, hogy abban a nemzeti geniusz 30%-nyi részt sem foglal el, nem hogy felét.

De lám még is engednek még pedig lementek 43%-ra, a katonaság magyar arányát véve alapul. Még kegyesebbek voltak, mert lementek 36%-ra, a magyar kormány pedig kapta magát és felment 33%-ra és most már azt mondották mindkét feől, hogy itt egy áthidalhatatlan üre van, mert most már az alkuból sem a magyar, sem az osztrák kormány nem enged egy csipetnyit sem.

De lássuk csak, hogy áthidalhatatlan üre lett e az idők folyamán belőle. Oh nem! Bánffy nem ismer afféle áthidalhatatlan üre-t, hanem merészen neki vág nem ugyan tüskén-bokron keresztül hanem inkább mindenféle nemzeti érdekeken keresztül, amint már eddig keresztül száguldott minden utjában levő akadályon. Alkudozásokba bocsátkozik ismét s egy elmés ajánlatot tett a fennmaradt 3%-ot felezzük meg. Az osztrák enged 1½, %-ot, mi pedig adunk ugyanannyit s így az áthidalhatatlan üre lesz 34 és fél százalék.

Még egyet. Leghatalmasabb fegyver az igazság s ez a legőzhetőbb fegyver pedig a mi kezünkben villog s előbb-utóbb lesújt az alkudozó fejekre. Ez a leghatalmasabb fegyver hisszük, akkor sem fogja eltéveszteni hatását, ha a Fellég elé kerül az ügy — feltéve: hogy a felség lelkiismeretesen lesz az ügy állása felől informálva.

B—nyi.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 12.

A képviselőház mai ülése délelőtt 1½ 11 órakor kezdődött.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán és Lakatos Miklós.

A kormány részéről jelen vannak: báró Bánffy Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesítették.

Elnök: Bemutatja a szolnoki bíróság és ügyészség kérvényét az iránt, hogy a milleniumi évet nyugdíjukba három évnek számítsák be.

ténél nem asszonyt, hanem a jámbor, fecsegő Kanetósz urat örökíték meg.

De lássuk a másik állítást, mely azt mondja hogy a nők kíváncsiak.

Sohasem tanultam semmi néven nevezendő bölcseszetet, gondolkodást, vagy más eféle, lányok tanlajtsromába föl nem vett tárgyat, de egyszerü gondolkodásmódommal nagyon helytelennek találom az ilyen következtetést: Éva egyszer kíváncsi volt, tehát a nők is kíváncsiak; akkor — önök szerint — ez is helyes: Nőé egyszer lerészegedett, tehát minden férfi részeges. (lévén Éva ösanyánk, mint Nőé a vizözön következtén ösapank.)

Különbén a kíváncsiság emberi tulajdon, s így, ha azt mondanák: a nők is kíváncsiak, nem esnék zokon: miért lennének mi különbek a Deákné vásznánál, önöknél édes Adám uraim.

Hja, de hogy is lehetne az, hogy a teremtés urai az erősebb a bátrabb nem hódító és imponáló jellemén oly kicsinyes gyöngesség éktelenkedjék, mint a kíváncsi és fecsegés?

Ok tehát mondogatták: hogy az asszony ilyen kíváncsi, az asszony olyan kíváncsi, s így szépecskén rajtuk maradt. —

Mult napokban egyszer csak rohamosan nyílik az ajtó, s nagy sebbel-lobbal jő be egy ismerős fiatal ember.

— Kezeiket csókolom édes Nagysád! Képzeljék csak mi történt!!! (oly fontos arcot csinál, mintha legalább is a reformátusok ujjon épült tornya volna dőlőben.)

Wlassics Gyula közoktatási miniszter bemutatja az egyetemi telekvásárlásokról szóló jelentését. Kinyomatják és szétosztják.

Nyegre László előadó bemutatja a képviselőház pénztárának 1896. évi július 1-től december 31-ig terjedő időre vonatkozó számadásait.

Az interpelláció könyvben semmi sincs befejezve.

Következik a napirend.

A temes-bégavölgyi vizszabályozó társulat pénzügyi viszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

A Ház a javaslatot elfogadja.

Válaszok az interpellációkra.

Perczel Dezső belügyminiszter válaszol Polónyi Gézának Zólyom megye rendes közgyűlésére törvényellenesen kibocsátott főispáni megbízás tárgyában. Kijelenti, hogy a törvény e tekintetben nem intézkedik egészen világosan. Zólyom megyében főjegyzőnek, vagy a beszerzei főszolgabírónak kell a főispán és alispán távollétében elnökölni. Zólyom megyében nagyon speciális viszonyok uralkodnak. A főispáni és alispáni szék üresedésben volt egyszerre s ezért kellett törvénytőló intézkedést fogantatosítani. A főjegyzőt nem lehetett megbízni az elnökléssel, mert akkor önmagát kandidálta volna az alispáni állásra s ez visszatetszést szült volna. Ezért tartotta szükségesnek, hogy egy kinevezett és esküt tett főispánt bizott meg a közgyűlés vezetésével. Polónyi második kérdésére nézve kijelenti, hogy még eddig nem volt abban a helyzetben, hogy a zólyomi, főispáni szék betölthette volna. Kéri válasza tudomásul vételét.

Polónyi Géza: A miniszter koncedálja, hogy amit tett, nem törvényen alapuló. Kíváncs, hogy ezt a törvénytelen praxist megakasztsuk. Ha a törvény hézagos, azt nem miniszteri megbízásokkal kell pótolni, hanem a törvény novelláris módosításával. Minden más intézkedés az alkotmányba ütközik. Zólyom megyében okvetlen a főjegyzőnek kellett volna elnökölni, mert az legfőbb ethikai inkonvenienca lett volna, de nem törvénytétés. A választ nem veszi tudomásul.

Perczel Dezső belügyminiszter: Ebben az esetben a törvény végrehajtásával megbízott kormánynak kellett intézkedni. Különbén is az a praxis már 25 év óta fennáll. Sem a főjegyzőt, sem a beszerzeibányai főszolgabíró nem bízhatta meg a helyettesítéssel, mert azok érdekeltek voltak. Kéri válasza tudomásul vételét.

Polónyi Géza röviden felel a miniszter válaszára.

— Hát mi történt? — kérdezzük.

— Oh kérem képzeljék csak, kaptam egy gyönyörű bukétot!

Legalább is valami szezáncziós eseményt várva, ez adott válasz sehogysem elégité ki fölesigázott képzelő tehetségünket.

— Aztán mi van ebben olyan különös? kérdém, alig bírva palástolni nevetésemet, látva az ifju izgatottságát, s izzadságtól fényesre törölte homlokát.

De kérem Nagysád egy bukét!!! egy búkét!!! s a mi fő, nem tudom ki küldte...

— — — Pedig még ma egész nap szaladgáltam, bejártam az ismerős családokat, s mindaddig nem tudhattam meg honnét jő.

Erre már tovább nem állhattam meg, hogy ne nevessek, mire az én szöke Alcibiádeszem, még vörösebb lett, sértődve kérdezvén a nevetés okát.

— Hát bizony lehet is magán nevetni — feleltem — hogy e néhány szál virágért ugy gyöttri magát! (Apropos! az említett bukét, öthat szál hervadt virágot, ott szorongatta ujjai között.)

— Ezért ugyan nem volt érdemes szaladgálni s magát fárasztani. Megesnek bele, ha mi is minden esokorról, rózsáról meg akarnók tudni: ki küldi? —

Lám! lám! mily jó szokás is az, hogy nem a lányok küldenek virágot a fiatal embereknek, hanem ellenkezőleg, mert ha nem üzenné meg ki küldi, akkor egymást érnék Adám ivadéka az ajtónál, így szónokolva:

— Alázsolgája! Kezeiket csókolom!

A Ház a választ tudomásul veszi

Következik:

Perczel Dezső belügyminiszter válasza Molnár János interpellációjára Vrabel Mária temetésénél az egyházi szertartásnak a hatóság által történt meggátlása tárgyában.

Perczel Dezső: A vizsgálat kiderítette, hogy a kis gyermek difteritisben halt el; az anyakönyvvezető figyelmeztette az anyát, hogy a gyermeket ne hagyja otthon a többi gyermekekkel, hanem vigyék ki a hullaházba. Az anyát állítja, hogy azért nem ment a paphoz, mert mély fájdalmában megfedkezte erről. Történt ugyan szabálytalanság a dologban s ezért ő a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

Molnár János: A miniszter megerősíti, hogy az előjáróság szabálytalanul járt el a dologban. A választ tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter azt hiszi, hogy az anya részéről egy kis jó akarattal megtörténhetett volna az egyházi temetés. Ötöböt nem tehet, minthogy a vizsgálatot elrendelte.

Molnár János: A plébánosnak volt ugyan tudomása az esetről, de az anya nem ment hozzá s így ő nem intézkedhetett.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter felel Molnár Jánosnak abban az ügyben tett interpellációjára, hogy a gönczi főszolgabíró vegyes házasságra lépő jegyesek születendő gyermekei válására vonatkozó jegyzőkönyvnek fölvételét meglagadta.

A miniszter kijelenti, hogy a főszolgabíró ellen a vizsgálatot elrendelte s hogy általános rendelet kiadását szükségesnek nem látja. Kéri válasza tudomásul vételét.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök felel Polónyi Géza interpellációjára ő Felsőégének szentpétervári látogatása tárgyában.

Nem vonja kétségbe, hogy a látogatás nagy jelentőségű volt. ő Felsőégének közjogi állását első sorban ő maga van hivatva képviselni, nem tartotta szükségesnek a kormány, hogy előzetes intézkedéseket tegyen. A lapok közlései abban az irányban nem voltak hitelesek. Kéri válasza tudomásul vételét.

Közbeküldések: Halljuk a hiteles szöveget.

Polónyi Géza: A miniszterelnök is elismeri, hogy a látogatás világtörténeli jelentőségű, de azt mondja, hogy ezért ne foglalkozunk vele. A miniszterelnök a feleletadás alól kibukik. Elismeri, hogy a magyar király képes tekintélye megőrzésére, de alkotmányos államban a királyi méltóság megőrzése a kormány feladata. Azt mondja a miniszterelnök ur, hogy a lapok közlései nem hitelesek. Tehát miért nem hitelesek? Ha nem ezáltalosan hagyott

Kérem nagysád, nem ön küldött nekem egy bukétot? —

Ha igen, akkor lenne öröm, ha pedig nem, ugy: — Oh kérem akkor megyek, sietek, mert ezt estig okvetlen meg kell tudnom! — s ezzel tova lebben...

Lássátok édes nővéreim, ti kedves Évák, mily nagy hibánk is nekünk az a kíváncsiság! Vegyük példát a teremtés uraitól, amint látjuk, ők mindannyian az állhatatosság és önuralom példaképei.

En részemről föltétlen ígérem a javulást, annál is inkább, mivel hogy élő példakép előtem a kedves Gyuri bátyám (híres falusi gazdálkodó) ki az eféle hibákat erősen szokta korholni pl.

Juhot, vagy sertést hajtát a vásárra, el is adja szerencsésen s haza is érkezik, — — — de csak harmadnapra, (két napig murit tartván a Sasban.)

Ilyenkor aztán kedves élte párja kérdi tőle:

— Ugyan Gyuri, az Istenre kérlek, hol jártál?

Erre ő kigyelme haragos arcot csapva válaszol:

— No ez már mégis csak szörnyűség, az ember még ki sem fúhatja magát, má' az asszonynépet gyöttri a kíváncsiság!

— — — Különbén Gyurka bátyámnak igaza van, mert ha megmondaná, hol járt, megtudná az asszony, hova költötte a tizeseket; de nem jó ám az asszonynak mindent tudni, u g y i s n a g y o n k i v á n c s i.

ki a magyar király közjogi jellege, akkor a kormány mulasztást követett el, ha pedig ezáltal történt a dolog, akkor még csunyább. Követeli, hogy a magyar király közjogi jellege respektáltassék. A miniszterelnök válasza aláírta a parlament tekintélyét. Azt mondja a miniszterelnök ur, hogy a lapok közlései nem hitelesek. No hát mi a hírszolgálat tekintetében furesán vagyunk. Az államosított bécsi sajtóirodának filialéja a magyar országgyűlési értesítő s ez csak cenzurázott értesítéseket kaphat. Ezt az állapotot nem lehet fenntartani, amint a jelen esetről is kivívják. Ő nem vonhatta kérdőre az osztrák korrespondenz bürot, de a miniszterelnök megtehetné volna. A választ nem veszi tudomásul.

Báró Bánffy Dezső nem törődik vele, hogy Polónyi miként vélekedik felőle. Ő nem felelős a lapok közleményeiért. Nem látja indítatva magát arra, hogy az elmondottakhoz még valamit hozzá tegyen. Ne a magyar lapokat olvassa Polónyi ur, hanem a Szentpétervári megjelenő hivatalos lapot, amely „majesté”-t közölt, ebben pedig közjogi sértés nincs. Kéri válasza tudomásul vételét.

Polónyi Géza: Azt tudja, hogy nincs egy véleményen a miniszterelnökkel s nem is lesz soha. A miniszterelnök nem érvényesítette hatalmát közjogi dologban. A választ nem veszi tudomásul.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Báró Bánffy Dezső felel Kossuth Ferencz interpellációjára a török-görög háború és a hatalmak közbelépése tárgyában. Kijelenti, hogy a lapok ide vonatkozó közleménye nem felel meg a valóságnak. A tárgyalások a nagyhatalmak között folyamatban vannak a háború megszüntetésére. Többet nem mondhat s kéri válasza tudomásul vételét.

Kossuth Ferencz: Nekünk kiváló érdekünk a háború megszüntetése s a kormány ezt inicizálhatta volna. A választ nem veszi tudomásul.

Báró Bánffy Dezső felel gróf Apponyi Albertnek a török-görög háború és ő Felsége pétervári látogatása ügyében hozzá intézett interpellációjára. Kijelenti, hogy hajlandó most a választ megadni ebben a tekintetben. Alapos a reménye, hogy a nagyhatalmak közbelépése megfogja teremteni a status quo-t s Görögország is hajlandónak mutatkozik a békére. Ami az interpelláció második felét illeti, kijelenti, hogy a hármasszövetség változatlanul fennáll, de ez nem zárja ki azt, hogy más hatalmakkal is barátságos lábon álljunk. Bátran állíthatja, hogy a mi keleti politikánk és Oroszországgal teljesen azonos s hogy egy célra törekszünk. Kéri válasza tudomásul vételét.

Egyszer Gyuri bácsiéknál valaki ezzel a szóval jött be:

— Hallották kérem mi történt?

— Nosza! Gyurka bátyámnak se kellett egyéb (szó köztünk maradjon) hanem egyre azt mivelt:

— Mi történt?

hogy történt?

micsoda?! hol? mikor?

ki látta? ki volt ott?

hát aztán?

és miért? . . . . .

. . . . . Persze a beszélő e kérdés-ostrom alatt alig jutott szóhoz.

Minő kíváncsi is az asszony népség!!

Hiszen beösmérjük mi, édes Ádám uraimék, hogy kíváncsiak vagyunk, s szeretünk egymás közt — az időt kellemesen töltendő — kicsikét csacsogni, csevegni, mert hiába, mi nem beszélhetjük az ország dolgát, minthogy azt önök dominálják.

De mégis van önök fölött egy nagy előnyünk, egy megbeesülhetlen érdemünk: mert ha a más titkát nem is a legjobban, de a magunkét pompásan megtudjuk ám őrizni!

De önök?!

Amellett, hogy a másét sem igen teszik lakat alá; a sajátjukat pedig egy szép lány csókjáért, édes öleléséért — — — — — nincs a világnak olyan titka — amit ki ne fecsegnének!

Gróf Apponyi Albert néhány szóval kitér arra, amik itt e Házban az előbb Polónyi képviselő és a miniszterelnök között történtek. A nemzet szuverenitását és a király közjogi jellegét meg kell őrizni mindenképpen. A pohárköszöntők nem szoktak rögtönözöttek lenni, azokat diplomáciailag állapítják meg. A miniszterelnöknek könnyű lett volna igennel, vagy nemmel felelni, de ezt nem tette s ezért azt hihetjük, hogy tényleg történt hiba. Különbösen a miniszterelnök uralkodása alatt többször megtörtént ez a hiba. Áttér arra a válasza, amelyet a miniszterelnök az ő interpellációjára adott. Az első részt tudomásul veszi, mert tényleg olyan viszonyban haladnak az események, hogy a háború véget fog érni. A második részre a miniszterelnök kijelentette, hogy a szövetségek nem változtak. Ő minden ellenkezőt — sajnos — tényleg jelzett s ezért megnyugvással üdvözli azt a tényt, hogy viszonyunk Oroszországgal is javult. A miniszterelnök választ tudomásul veszi.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Báró Bánffy Dezső felel Kossuth Ferencznek a külügyi jegyzék-váltás időkénti közlése tárgyában hozzá intézett interpellációjára. Nem helyezheti kilátásba, hogy ezek a jegyzékek közzétételének. Ezek a jegyzékek nem tartalmaznak aktuális politikát s így nincs is szükség közzétételükre, de meg gyakorlati jelentőségük sincs. Kéri ezért válasza tudomásul vételét.

Kossuth Ferencz: Sajnálattal értesül a miniszterelnök válaszáról. Felhossa Angliát, amely eléggé praktikus állam s ahol közzéteszik a külügyi jegyzékeket. A választ nem veszi tudomásul.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Elnök: A mai ülésnek több tárgya nem lévén, javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését a jövő kedden tartsa s ennek tárgya az esküdtbíró-ságokról szóló törvényjavaslatra vonatkozó igazságügyi bizottsági jelentés legyen. Ülés vége 1/4 egy óraker.

UJDONSAGOK.

Regészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva ma d. u. 8—5-ig 20 krért. Más időben 50 kr.

Ki lesz a polgármester?

Ezt kérde már hetek óta mindenki Nagyváradon. Az esélyek nagyon bizonytalanok. Mindkét ellenfél teljes erejét kifejtette, hogy jelöltje számára a győzelmet biztosítsa. Hetek óta szüntelenül folyik a kapacitálás, sőt még a nők is beleavatkoztak a politikába s férjeiket igyekeznek egyik vagy másik jelölt irányában egész odaadásra bírni. A Bulyovszky-párt bizonyosra veszi a győzelmet, míg a Rácz-pártiak azt hangoztatják, hogy 1884-ben is így volt, midőn a szabadelvű-párt Hlatky Endrét kandikáltak óriási többséggel Dússal szemben a főügyési állásra s mégis a titkos szavazás eredménye az lett, hogy Hlatky megbukott és Dús győzött. Mindenik ellenfél táborá temérdek indokot hoz fel pro és contra. A sok gyűlésezési bankett dacára azonban bizonyosat senki sem mondhat csupán annyit, hogy a szavazatok aránya nagyon kevésbé fog egymástól különbözni; 7—8 szavazat lesz legfeljebb a különbség. Mindenik pártnak van egy listája, melyen körülbelül rajta van a jelöljére szavazók névsora. A Rácz-párti listán 71, a Bulyovszky pártén 75 biztos szavazatot láttunk. Minthogy azonban az összes voksok száma csak 140, világos, hogy a listák nem egészen pontosok.

Délután majd eldől ez a kérdés véglegesen.

Mihelyt az új polgármester választása

megtörtént, a törvényhatósági bizottság egy tagja üdvözölni fogja, a város nevében a közgyűlést pedig felfüggesztik és csupán másnap délután folytatják. Este a megválasztott tiszteletére nagy bankett lesz.

Bizonyára még sohasem vonultak fel oly számosan a városatyák a közgyűlésre, mint ma délután fognak, midőn csaknem kivétel nélkül megfognak jelenni.

Heves küzdelem lesz s adja Isten, hogy az győzedelmeskedjék, aki legjobban szívében viseli Nagyvárad előrehaladását.

* A bibornok köszönete Debreczen városának. Debreczen város tanácsának levelére, amelyben Schlauch Lőrincz váradí bibornok-püspököt ötven éves áldozásának ünnepe alkalmából üdvözölte, a bibornok a következő szép köszönő választ küldötte:

Nagyságos kir. Tanácsos Polgármester Ur!

A jó Isten áldó kegyelméből elért áldozó-papi jubileumon Debreczen szab. kir. város nemes tanácsának rólam való szíves megemlékezését igen kedvesen fogadtam s ezért valamint jó kívánságokért fogadják változatlan tiszteletem nyilvánítása mellett meleg köszönetemet. Debreczenben egyházmegyémm egyik legtekintélyesebb hitközsége van és akár a főpásztorra, akár a Debreczeni hiveimre, az önök polgártársaira való tekintet volt első indítója szíves üdvözlötöknek, meg vagyok róla győződve, hogy valamint nekem, úgy ottani hiveimnek is őszinte örömet okoztak.

Fogadják ismételt meleg köszönetem mellett hazafias köszönetemet. Nagyváradon, 1897. május 9. Dr. Schlauch Lőrincz, bibornok, váradí püspök.

* Pável Mihály a lugosi püspök felszentelésén. Balázsfalván az ottani főszékesegyházban tegnapelőtt nagy pompával ment végbe R a d u Demeter dr. lugosi görög katolikus püspök felszentelése, melyet Mihályi Viktor dr. érsek, Pável Mihály nagyváradí püspök, Horstein bukaresti római katolikus érsek és Boó bukaresti római katolikus vikárius végeztek. A templom padsoraiiban ültek a püspök szülei (egyszerű földmivések nemzeti viseletben) és összes rokonsága s barátainak, tisztelőinek nagy száma. Az ünnep reggel fél 9 óraker kezdődött. A székesegyház körüli nagy téren óriási közönség sereglett össze. A templomban a Christos s' a in viat hangjai mellett vonultak fel a szentélybe és kezdetét vette a konzekráció. felolvasták a kinevezésre vonatkozó királyi és pápai dekrétumot s következett a szertartás, melynél Mihályi Viktor dr. érsek felkente és felavatta az új püspököt s a felszentelés után az új püspöknek átadta a püspöki jelvényeket. A püspök áldást osztva ment végig a székesegyházban, azután liturgiát végzett s végül egyházi beszédet mondott. Majd a papság által kísérve, viszsza ment az érseki palotába, ahol a küldöttségek és egyesek üdvözlését fogadta. Délután fél 2 óraker fényes lakoma volt az érseki rezidenciában. Felköszöntették a királyt, a pápát, az érsekeket, Pável Mihály és R a d u Demeter püspököket. Este az Univers szálló nagytermében bankett volt, melyet táncz követett.

* A nagyváradí kir. jogakadémia a kultuszminiszter évi jelentésében. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a közoktatás állapotáról szóló huszonhatodik jelentését most terjesztette az országgyűlés elé egy eléggé vaskos kötetben. A miniszter jelentése, ha mindjárt csak körvonalaiiban is, hűen előtűnteti a közoktatás tavalyi állapotát. Megtudjuk e jelentésből, hogy a 10 magyarországi jogakadémia közül a mult évben legnépesebb volt a nagyváradí kir. jogakadémia, legkevesebb hallgatója az egrinek volt. A nagyváradí kir. jogakadémia a tanulmányi alapról tartatik fenn. A jelentés részletesen felsorolja az intézetre vonatkozó többi statisztikai adatokat, minthogy azonban ezek ismeretesekek, nem közöljük, csupán a felett fejezzük ki örömmünket, hogy a mi jogakademiánk oly szép helyet foglal el a többi akadémia közt.

* A hazai ipar támogatása. Az országos ipar egyesület, melynek elnöke Gr. Zichy Jenő

köriratot intézett a Biharmegyei Nemzeti Casinóhoz a hazai ipar pártolása végett. A körirat szerint a magyar társadalom nem pártolja eléggé a magyar ipart s nem méltányolja kellőképp a fiatal magyar műparosoknak gyakran jelentékeny áldozatokkal járó megtelepedését, mert, mint a tapasztalat mutatja, főleg emléktárgyak vagy diszművekben való szükségletét rendszerint külföldről szerzi be. Pedig a millenniumi kiállítás tanúsága szerint a magyar műipar mindenágának meg vannak már a maga hivatott művelői. Ezért kéri az országos iparegylet a kaszinót, hogy előforduló esetekben oda hatni igyekezzen, hogy a megrendelésekkel kizárólag hazai iparosokhoz forduljanak az illetők s a kivitelben lehetőleg a magyar stílust alkalmazhassák.

* **Schlauch-jubileum Csabán.** Schlauch bibornok-püspök jubileuma alkalmából a b-csabai r. k. hitközség egyház-tanácsa és iskolaszéke május 9-én sz. mise után, amely a megyés püspökért volt felajánlva, diszgyűlést tartott. Az alkalmi beszédet az összesereglett hívek nagy érdeklődése mellett Krisztik János id. h. lelkész tartotta.

Rövid, de tartalmas szavakkal meghatóan ecsetelte a tudós főpap erezeit, jótéteményeit és érdemeit. Az őszinte szívből eredő és szívhez szóló beszéd hatása alatt az egyh. tanács elhatározta, hogy a beszéd egész terjedelmében jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

A püspök arczképét olajfestményben megörökíti és azt tanácskozó termében kifüggeszti.

Krisztik János dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök, — nevét viselő 100 frt alapítványt tett, melyből, hogy a népiskolába járó tót ajku tanulók közül azok, akik a magyar nyelvben legjobban előhaladást tesznek, a tanév végén jutalomban részesüljenek.

Az ünnepele után id. h. lelkész diszbedet adott, a melyen az intelligencia s a hivatalnoki kar szép számmal volt képviselve.

A házi gazda, mint a főpap egyházának hű és engedelmes fia poharat üritett annak egészségére. S óhár Kálmán világi elnök, mint a hitközség jötevőjét éltette.

* **Nagyvárad tanácsa és a kvóta felemelése.** Nagyvárad város tanácsa az elmúlt március hóban eléggé beigazolta, hogy a milyen hű mameluk, éppen úgy ért a taktikához mintha a Tisza Kálmán iskolájában szerezte volna politikai morálját. A kvóta emelés kérdése olyan nehéz dolognak bizonyult a melyben könnyen cserben hagyja még a jobberzésű mameluk is, azért kieszt egy olyan körömfont cameleon természetű határozati javaslatot, a mely néhány szótöbbséggel keresztül is ment s éles ovációk után kimondották hogy ez időszerint korainak találják a kvóta emelése ellen tiltakozni, mivel még nem tudjuk a kormány szándékát. — Most már tudjuk hogy Bánffy báró éppenséggel nem irtózik attól, hogy a kvóta emelése által megsarcolja Magyarországot, csak hogy a miniszteri széklet megtarthassa. Figyelembe véve ezen körülményt s a nagyvárad mamelukok általa multkor hangoztatott indokot, Déry János helyénvalónak látta, hogy most indítványozza a kvóta emelése elleni tiltakozást Nagyvárad város törvényhatóságának. S mit tesz a tanács? ismét a taktikához folyamodik s most már azért javasolta az indítvány felett a napirendre térést, mivel márczius 11-én már határozott a tárggyban a közgyűlés, s nem látja szükségét a kvóta emelése elleni tiltakozásnak. Méltó a javaslat — a tanácshoz.

* **A brüsseli kiállítás megnyitása.** A belgák által rendezett nemzetközi kiállítás melyen Ausztria és Magyarország is külön osztályok alakjában van képviselve, tegnap nyitotta meg Lipót belga király. A megnyitás zajos részletei, zene stb. a párisi gyász miatt elmaradt. A király szemle utjában a magyar osztálynál megállapodva Dr Návay Aladár

magyar kormánybiztos üdvözlő beszédére igen nyájasan válaszolt „*Igazságtalan és hálátlan volnák ha a magyar ipar óriási haladását el nem ismerném*” mondá többek közt. Munkácsi képeinél megjegyezte:

— Sok szépet alkotott, nem csoda, hogy elfáradt!

Nagyon megdicsérte a magyar borokat és ígéretet tett, hogy nejevel együtt Magyarországra jön.

* **A pénzügyi palota építése.** Említettük már, hogy Busch Dávid főmérnök előterjesztést tett a pénzügyhivatal részére szükséges pénzügyi palota építésére. Az új épület magában foglalná a pénzügyigazgatóság, kir. adóhivatal, pénzügyi bizottság stb. hivatalokat csupán a vámhivatal és a dohányraktár helyeztetnék el más épületben. Az új építkezést a város teljesítene s az állam hosszabb időre kibérelné a palotát. — A város tanácsa a pénteki közgyűlés elé azzal terjeszti elő az ügyet, hogy hatalmazza fel a törvényhatóság a tanácsot, a bérletre vonatkozó tárgyalások megkezdésére a város képviselőiben a pénzügyigazgatósággal.

* **A nőipariskola segélyezése.** Szeklerikné Dudinszky Anna urnő nagyvárad nőipariskolája mind nagyobb elismerésnek örvend. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara tegnap délután szavazott meg házagpótló intézet részére. A városi tanács tegnap szintén foglalkozott az iskola segélyezésével s 300 frt megszavazását fogja javasolni a holnapi városi közgyűlésnek.

* **Uj postabélyegek.** Az 1898 január 1-én életbelépő kötelező koronaérték számítás folytán új postai értékjegyeket hoznak forgalomba a melyek alakra a régié maradnak, csupán a bélyegek rajza változik. Az államnyomdában most dolgoznak a bélyegek új alakján, Hír szerint a bélyegek szimbolumokkal lesznek ellátva.

* **Diák majális.** A nagyvárad gimnazisták serényen készülnek a majálisokra. A jelentkezők már szép számot tesznek ki s az előjelekből ítélve, páratlan sikert érnek el. A rendezőség élén Miskolczy Kálmán serénykedik. A »Félix-fürdő«-ben május 29-én tartandó majálisra a napokban, már ki is fogják bocsájtani az izléses, díszes meghívókat. Sok fiatal fiú és leány, örömtelt szívvel várja ezt a napot, mely sokkal szebb lesz a többinél, különösen akkor ha az idő is kedvezni fog a majálisra. Az idő azonban nem gördithet akadályt annak nagy sikerü megtartása elé. Az ifjuság reggel vonul ki, és éjjel külön vonattal tér haza.

* **Az első térzene.** Tegnap délután pompás időben tartották meg az első térzenét a Szent László-téren. Nagy közönség hallgatta a szebbnél-szebb zenedarabok precíz előadását. Ez uttal is beigazolást nyert azon feltevés, hogy a kopár térség nem oly alkalmas hely a térzenékre mint pl. az Ezredévi, vagy a Schlauch-tér. Mit sem vont le azonban ez a körülmény a zenekar által nyújtott élvezetből.

* **Nyári szünetek a törvényeséknél.** Eddig hetenkint háromszor tartották a nagyvárad törvényesek büntető osztálya előtt is végtárgyalást. Azonban június hónapban megkezdődik az uborka szezon, a törvényeséknél is megkezdődik a szünet. Azonban csak szünetnek nevezik, de hetenkint kétszer rendszeren fognak végtárgyalásokat tartani. Legközelebb, már megállapítják a nyári tanácsokat is.

* **Felépült dráma hősnő.** Nem is régen emlékeztünk meg arról a szenzációs családi drámáról; melyet Kiss József czipész idézett elő a neje iránti féltékenysége miatt; midőn 4 szer lőtt nejeire kit ugyan mind a 3 golyó talált azonban úgy, hogy az ügyes orvosi kezelés alatt tegnap már elhegyta a kózkórházat és teljesen felépült. Az özvegy posta és távirda kiadónő — mint hírlík — nem igen fog Biharmegye területén hivataloskodni, mert már önérzete sem engedhetné, hogy az előzmények után városunkban továbbra is szerepeljen.

* **Szerencsétlenség lunkáspriei fűrészgyárban.** A lunkáspriei fűrészgyárban — mint írja tudósítónk — tegnap előtt borzalmas lefolyású szerencsétlenség történt. A gyári munkások egyike ugyanis a rendkívül nagy erővel működő gép tengelyébe ruhájával bele akadt és pedig oly szerencsétlenül, hogy az magával rántotta és a gép tengelye által összezsuzatott, hogy mire a gépet megfékezni képesek voltak már kiszenvedett. Az orvos törvényszéki boncolást a magyarországi járásbíró tegnap délelőtt tartotta meg. Gondatlanság, vagy felelőség kit sem terhel.

* **Ellopott bakancsok.** Egy nagyvárad czipész három új bakancsot sámfázott ki. Este a műhelyében bagyta, de reggel mikor érte jöttek, már sehohsem találta azokat. A károsult azonnal jelentést tett a rendőrségnek s most kutatják, hogy ki az a hatlábu egyén, akinek egyszerre három pár bakancs kellett.

* **Elfogott zsebtolvaj.** A tegnapelőtti heti vásáron egy polgáriasan öltözött tolvajt éppen tettén érte egyik posztoló rendőr midőn Percz János szent-eleki gazdának szürje zsebéből 62 frt néhány krajczár tartalmu erszényét kilopta. A letartóztatott csavargó Kuk Mitrúnak voltotta magát kit már a rendőrség át is kísértetett a kir. ügyészséghez.

* **Az én és a kend feje.** Tóth István meg Schwartz Kálmán kedélyes két ember. Szeretik a tréfát s ha unják magukat, találnak ki mulatságot eleget. Foglalkozásra nézve piaczi élönczök s állandó lakóhelyük a nagypiac téren van. Tegnap unták magukat, mire Tóth egyet gondolt. »A kend feje az enyémhez képest semm. Az olyan puha mint a gumi lapda.« Így szólt az atyafi, de hát a Schwarz feje sem juh turó, hogy minden pimasz véleményét mondjon felette, — kénytelen volt olyas koholmányt nevezni a feltevést. Talán mondani sem kell, hogy próbát tettek s a Tóth feje ugyancsak koppant a Schwartz kobakjától. Régi dolog pedig, hogy a fájdalom dühöt is fejleszt. Tóth is dühbe borult s egy nála levő bicskával vért engedett puszi pajtásából. Olyan takaros verekedést csaptak, hogy még a »Fányák« is megszegeyelhették volna ennek láttára magukat. A két különös czimborát a rend éber őrei bekaszlították néhány órára, de mivel kibékültek, ismét elengedték őket. Ugy léptek ki a rendőrség kapuján, mint egymys megértő jóbarátok.

Megreperált becsület.

— Csippék Ferencz sajtó pöre. —

— Esküdszéki tárgyalás. —

Az előzmények.

Csippék Ferencz a »Tiszántul« volt felelős szerkesztője tegnap már másod ízben foglalkoztatta a nvárad esküdteteket. Most Hild Jakab az »Ermellék és Rézalja« szerkesztője emelt ellene panaszt egy a »Tiszántul« 1896 évi október 18-án megjelent számában közölt »Óvás és kérelem« című közlemény miatt. Hild Jakab ugyanis a kérdéses időben a »Tiszántul« ideiglenes korrektora volt. Mint ilyet Csippék fogadta fel, Hild egy ízben előleget kért, a mit Csippék arra hivatkozva, hogy már is sok előlege van, megtagadott. Ezen összeveszték s a konfliktus eredménye az lett, hogy Hild megvált a »Tiszántul«-nál elfoglalt korrektori állásától s azért, mert szóváltás közben Csippék őt »részeg disznónak« nevezte egy sértő kifejezésekkel telt nyílt levelet akart közzétenni a »Nagyvárad«-ban. Azonban Fehér Dezső a »Nagyvárad« szerkesztője ezt a nyílt levelet egyrészt erős hangja miatt, másrészt Csippék iránti kollegiállásból nem tette közé, hanem visszaadta Hildnek, Csippéket pedig figyelmeztette, hogy mit tervel Hild ellene, ki aztán lapja következő számában az inkriminált óvás és kérelem című következő közleményt tette közé, melyet Kocsán jegyző olvasott fel:

Óás és hérelem. Figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy bizonyos Hild Jakab kószál a városban és a »Tiszántul« munkatársának adja ki magát, pedig csak ideiglenes korrektor volt nálunk. Ez az egyén a többi nagyvárad lapoknál járt egy nyilatkozattal lapuuk szerkesztője ellen s a mellette mégis lapunk szerkesztőjének nevére hivatkozva, adósságokat csinál, ki kell jelentennünk, hogy ezt az embert Moskovits vendéglőstől, hová egy krajczár pénz nélkül szállt, kiváltottuk és hogy Déry J. kereskedésében lapunkra hivatkozva árukat vásárolt hitelbe és sok hasonló dolgot követett el, miéért is kénytelenek vagyunk a közönséget óva inteni, nehogy kárát vallja, mint mi magunk.

Hild e közleményt sértőnek találván Csippék Ferencz ellen sajtópert indított.

A tárgyalás.

A tegnapi tárgyalásra mindkét fél megjelent és pedig panaszos egyedül, Csippék Ferencz vádlott pedig védője dr. Mártonffy Bogdán ügyvéd kíséretében.

A tárgyaláson *Millye* Gyula kir. ítélő táblai bír. elnökölt; szavazó bírák: *Fassie* Pál és *Grám* Sándor; jegyző: ifj. *Kocsán* János.

Az esküdtszék megalakításánál mindkét fél teljesen kimerítette visszavetési jogát.

Hild Jakab panaszos: *Stark* Gyula, *Kuncz* Gusztáv, *Voszka* Ferencz, *Papp* György, *Péchy* Antal, dr. *Molnár* Imre, *Réz* Mihály, *Gyapay* Márton, id. *Rimanóczy* Kálmán, *Bartsch* Arthur, *Makay* Pál, *Hann* László esküdteket vetette vissza.

Csippék Ferencz: *Tatár* Zoltán, dr. *Radó* Ignác, *Bognár* Sándor, *Puskás* Lajos, *Poynár* János, *Sonnenfeld* Adolf, *Mihelffy* Pál, *Rozslay* Géza, *Szokolay* Tamás, *Sávell* János, *Bartsch* Sándor, ifj. *Propper* József esküdteket szemben élt visszavetési jogával.

A megalakított esküdtszék tagjai lettek: *Kassai* István, ifj. *Tóth* Ferencz, *Gallovis* Frigyes, dr. *Stpos* Árpád, *Fabri* Károly, *Lukács* István, dr. *Komlós* József, *Hant* Frigyes, *Dus* László, *Rádl* Ödön, *Tóth* Márton, *Munk* Gábor, rendes és *Oláry* Gyula, dr. *Moskovits* József pót-tagok.

Az esküdtszék megalakítása után felolvastattak a vádlevél s e fentebbi inkriminált cikket, mire vonatkozólag *Csippék* Ferencz kijelenti, hogy annak megírására a jogos magánérdek, valamint az általa képviselt lap érdekének megóvása vezette s elnök kérdéseire bemondja nácionaléját, mely szerint: 48 éves, róm. kath. nős családos, hírlapíró, jelenleg budapesti lakos.

A tanuk vallomása.

Ezután a tanuk kihallgatása vette kezdetét.

Először a magánvádló tanut hallgatta ki a törvénytörvényesek.

Ponorán Lukács kir. törvénytörvényes irodai igazgató és *Király* Lajos a polgári osztály kiadóhivatalának vezetője igazolják, hogy *Hild* Jakab a cikk megjelenése idejében a kir. törvénytörvényeseknél mint díjnok volt alkalmazva.

Déry János kereskedő igazolja, hogy panaszos nála megjelent feleségével együtt s tőle 3—4 frtnyi hitelt kért, hivatkozva arra, hogy a »Tiszántul«-nál van alkalmazva; azonban ő mivel *Hild* Jakabot nem ismerte, a kért hitelt megtagadta.

Czeplédy Jenő hentes azt igazolja, hogy panaszos nála a »Tiszántul« munkatársának vagy segédszerkesztőjének mondta magát s tőle hitelt kért, mit ő meg is adott s *Hild* tartozását ki is fizette, csak mikor az inkriminált közlemény megjelent s tanu a további hitellelést beszüntette, akkor maradt adósa 2 frttal mit nem régiben kifizetett.

Moskovits Izraelnél szálláson volt tanu feleségével együtt 2 napig s az akkor csinált 2 frt 74 krnyi számlát *Csippék* egyenlítette ki.

Bánáti Márton és neje tanuk kiknél *Hild* lakást birt, nem jelenvén meg magánvádló kihallgatásuktól elállott.

Ezután vádlott tanuinak kihallgatására került a sor, kik közül

Fetser Antal püspöki titkár igazolja, hogy *Hild* Jakab egy kérvénnyel járt nála, melyben támogatást kért s ugyanakkor egy levelet is hozott *Csippék*től, ki őt ajánlotta. Ezután jelent meg az inkriminált cikk s pár nap mulva

ujra beállított hozzá *Hild*, kinek ekkor kérvényét vissza adta. Arra már nem emlékszik, hogy adott-e valami segílyt *Hild*nek, mikor először nála járt.

Dr. *Vucskics* Gyula tudja, hogy *Hild*, mint korrektor volt alkalmazva s tud az előleg miatt panaszos és vádlott közt történt konfliktusról, valamint arról a nyílt levélről is, mit panaszos a Nagyváradban közétételni akart.

Kemény Ignác, *Novák* Gusztáv a kiadóhivatal főnöke és *Sarkady* József tördelő az inkriminált közlemény tartalmának valóságára szolgáltatott bizonyítékokat.

Tanuként be volt idézve *Fehér* Dezső a Nagyvárad szerkesztője is a ki csak tegnap éjjel érkezvén haza Bécsből nem jelent meg a tárgyaláson, miután azonban kihallgatását a védő kívánatára előhivatott s megjelenvén igazolta, hogy a panaszos által az iratokhoz csatolt nyílt levelet panaszos hozzávitte ő azonban azt piszkoló hangja miatt közzé nem tette.

Panaszos és védő kívánságára felolvastott a kérdéses nyílt levél is, melynek nyílt téri stylusa szemszedetett, gorombaságai zajos derűtséget keltettek az esküdtek között is.

A vád és védbeszéd.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejeztvén a vád és védbeszéd előterjesztésére került a sor.

Hild Jakab panaszos maga terjesztette elő s illetve olvasta fel vádját, melynek bevezető része 2 alkalommal is elnöki figyelmeztetést vont maga után.

Erkölesileg és anyagilag tönkre akarta tenni vádlott az inkriminált cikket; — így fejezi be beszédjét panaszos — anyagilag nem tehetett tönkre, mert mellettem állottak a jó emberek, kik ezt megakadályozták; az erkölcsi tönkretétel ellen a m. t. esküdtszék lesz hivatva megvédeni; kérem vádlottat a rágalmazásban és becsületsértésben vétkesnek kimondani.

Ezután dr. *Bogdánfy* Márton terjesztette elő több mint 3/4 óráig tartó védő beszédét. Hosszasan bizonyította beszéde során, hogy az inkriminált közleményben sem rágalmazás, sem becsület-sértés nincsen. Vádlott csak a tiszta valót írta meg lapjában; kitünt, hogy a cikkben foglalt állítások mindegyike tiszta valóságon alapszik, azért vádlottat megbüntetni nem lehet; kéri védenze felmentését.

Még *Csippék* Ferencz mondott védelmére pár szót, különösen figyelmébe ajánlotta az esküdteknek a cikk megírásakor érzett felindulását panaszos irányában, aki oly kiméretlenül jár ellene, jötevője és kenyéradója ellen.

Panaszos nem kívánván replikával élni az elnök röviden összegezte a tárgyalás eredményét s azután a kérdőpontokat átadva az esküdteknek ezek határozat-hozatalra visszavonultak.

Az esküdtszék verdiktje.

Körülbelül fél órai tanácskozás után

Rádl Ödön

az esküdtek főnöke a következő verdiktet hirdette ki:

1. Van-e az inkriminált cikkben rágalmazás? 12 nem.
2. Van-e becsületsértés? 12 igen.
3. Szerzője-e *Csippék* Ferencz az inkriminált cikknek? 12 igen.
4. Vétkes-e a rágalmazásban? 12 nem.
5. Vétkes-e a becsületsértésben? 12 igen.

Az esküdtszék ezen ritka egyértelműséggel hozott határozata alapján *Millye* Gyula elnök kihirdette a törvénytörvényesek

Í T É L E T É T,

mely szerint *Csippék* Ferencz vádlottat a btk. 261. §-a alá eső sajtó útján elkövetett becsületsértés vétségében mondja ki bűnösnek s ezért 10 frt fő- és 5 frt mellékbüntetésre s az ítéletnek a »Tiszántul«-ban saját költségén leendő közzétételére ítéli.

Az ítéletben úgy panaszos, mint vádlott megnyugodtak.

A tárgyalás, melyen csekély számu, legnagyobb részt hírlapírókból és joggyakornokokból álló közönség volt jelen, háromnegyed 1 órakor ért véget.

EGYESÜLETEK.

* A Szent László intézet és a koldus-ápoló egyesület közgyűlése. A »Szent Lászlóról« nevezett nagyvárad koldusápoló és gyermekmenedékház egyesület f. évi márczius hó 30-ik napjáról közbejött akadály miatt elmaradt közgyűlést f. hó 19-ik napján d. u. fél 4 órakor saját helyiségében fogja megtartani. Tárgy: 1. az 1896 évi számadások felülbírlata 2. 11 választmányi tagnak három évre választása. 3. a folyó ügyek Kelt Nagyváradon 1897 márczius 11-én az egyleti elnökség.

IRODALOM.

— Az *Ipolyi-díj* nyertese. *Ipolyi* Arnold volt nagyvárad püspök által tett alapítvány 1000 forint kamatját, minden évben egy fiatal festő művésznek szokták oda itélni. A pálya bíróság tegnap döntött e tárgyban s a díjat egyhangulag *Düdits* Andor »Szent-Norbert megterése« című festményének, mint a legjobbnak itélték oda. A szépreményre jogosító művész legujabb festményéről, a kritikások igen jó véleménnyel vannak.

A *Kath. hitvédelmi folyóirat* májusi 5. száma a következő disztigvált tartalommal megjelent: *Naplótörödékek* a pozsonyi szt.ferenczrendi zárda multjából 1280—1897. — *Tömörüljünk!* Irta: *T. Pelikán* Kr. — *Isten politikája.* Irta: *Szecsey* F. — *Van-e az állatnak esze?* Irta: *Palissa* C. — *Harcz egy kassal.* Irta: *Schäffer* Antal. — *Megtértek csarnoka.* *Faber* Vilmos. — *Protestáns szemle.* — *Irodalom.* *Vegyesek.* A jó nagybácsi. Egy iv regény az életből. Az ügyesen megszerkesztett folyóiratot a legmelegebben ajánljuk. Megrendelhető: *Pozsony, Ferencz-teret 1. sz.* Ára egész évre 4 frt.

— A *jó Pásztor.* Egyházsónoklati folyóirat. VII. júniusi sz. a következő gazdag tartalommal jelent meg, melyből különösen kiválik a májusi szent beszédek. Ajánljuk a gazdag tartalmu folyóiratot, amely a legtehetségesebb egyházi szónokok tollából igyekszik mindenha sz. beszédeket adni. Ára egész évre 4 frt. Megrendelhető *Pozsony* a *ferencz-teret*nél. Szives terjesztésre ajánljuk!

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

A kis lord.

— *Little Lord Fauntleroy.* Vig életkép 3 felvonásban írta *Frances* *Hudgson* *Burnett.* Magyarra fordította *Komor* *Gyula.* Először adatott a nagyvárad színházban 1897. Május 12-én. —

Leszkay ügyes szinidirektor. Jól kitudja választani azokat az ujdonságokat, melyekkel telt házat csinálhat és szaporán részesíti a közönséget premiérekben. Egy hét alatt tegnap már a harmadik premiéreből volt részünk, mely a maga zsanerében jól megállja a sarat, a vasárnapi karzati közönségnél pedig különösen élénk tetszésre fog találni,

Egy angol ifjusági iratmeséjéből készült az egész darab.

Daczára, hogy vig életképnek van elnevezve némely helyen oly annyira, szentimentális, hogy unalmassá válik, Az egészen azonban az a sajátságos angol humor huzódik át, mely önkéntelen kacajra fakasztja a publikumot s a mely a vontatott menettel kibékíti az erbert.

Egy naiv gyermek bohóságai s anyja iránti szeretete képezi a darab magvát.

Meséje a következő:

Lord *Dorincourt* (Bács) egy dusszag angol lord *Errol* nevű fiát kitagadja, mivel az Amerikában egy szegény, és rangján alóli leányt (*Lubrine* *Julia*) vett el. *Errol*, hogy megélhessen kénytelen tengerésznek beállani. Házasságából nemsokára fia: *Cedric* (*Mészáros* *Giza*) születik de ő maga pár év alatt elhal. A kis árva *Cedric*-et mindenki szereti *New-Yorkban* a *Fifth Avenuen*, mivel igen jószívű gyermek, ki egy utcasarki csizmatisztítóval *Dick* (*Hegyessi*) is barátságot köt, mivel az egyszer labdáját, melyet az utcán elejtett, felkapta a földről, mielőtt azt a kocsi elgázolták volna.

Az öreg Dorincourt lordnak időközben elhalnak fiai s így a grófi cím, a majoratus az angol törvények szerint a kis Cedricre száll, miért is a lord elküldi Angliából H a v i s c h a m nevű ügyvédét (Keszler), hogy hozza el Amerikából Cedricet. Cedric New-Yorkban nagy barát, ságban áll egy fűszerkereskedővel (Kövessy,) ki nagy demokrata s ki nagyon megszerette Cedricet. Képzeltet tehát mily nagy a meglepetés, midőn a fűszerkereskedő, ki igyekezett a gyermek szívébe is a demokrata elveket belesepegtetni, megtudja, hogy az ő fiatal barátja egyszerre gróffá lett.

Az öreg lord csakhamar nagyon megszereti a barátságos és jószívű unokáját, anyjáról azonban tudni sem akar.

Időközben azonban egy Minni nevű nő (Horváth Paula) jelentkezik, ki azt állítja, hogy a grófnak elhalt idősebbik fia őt feleségül vette s e házasságból egy gyermek is született, tehát ezt illeti a majoratus s a lord-i cím, Cedric tehát újra szegény lenne, de szerencsére Dick csizmatisztító Amerikából átjön fiatal barátját meglátogatni s felismeri a czimkövetelő nőben bátyja megszökött feleségét. Minden kiderül. A kalandornő megszökik s az öreg gróf is kibékül a Cedric anyjával, a falu pedig áldja a fiatal lordot, ki nagyatya kemény szívét egészen átalakította.

Ebből az egyszerű kis történetből készült a darab, melynek nem bonyolult mese szövéseben, hanem alakjainak karakterizálásában rejlik sikere.

A czimszerepet Mészáros Giza (Cedric) adta, ki teljesen beleélte magát szerepébe s oly kedves naivsággal és temperamentummal játszott, hogy dicsérettel kell róla megemlékeznünk. Az öreg gróftól Bács adta, de nem sok természetességgel, habár látszott rajta, hogy igyekszik beletalálni magát a gőgös főurhangulatába de nem sikerült neki.

Kövessy fűszere, különösen a harmadik felvonásban kitűnő volt.

S z é k e l y Irén (Cidella énekesnő) egy remek kis darabot énekelt el nagy tetszés mellett, egyéb szerepe nem volt.

Lubrincz Julia érzéssel játszott, hangja azonban sok helyt oly halk volt, hogy alig lehetett hallani.

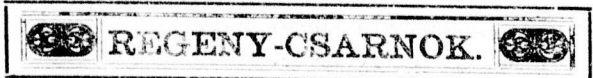
A darabba illesztett néger és skót tánc közül az első izetlen, a másik azonban igen ügyes volt. A közönség meg is ujrátáta.

Az angol szavak kiejtése sok kívánni valót hagyott fenn. Közönség szép számmal.

Színházi hírek. Holnap pénteken kerül színre a nálunk már régen nem látott *«Kis herceg»* operette, mely bájos fülbemész zenéje mint állandóan műsoron maradt. A darab főbb szerepeit *Rontay, Ámon M. Tolnayné. Pintér* és *Kövessi* játszik.

«A vigéczek». Szombatom újra premiére lesz. Ekkor kerül színre ugyanis először *Kövessi* Albertnek, a tárulat kitűnő komikusának a fővárosi városligeti szinkörben rendkívül nagy sikert aratott énekes életképe:

«A vigéczek» A főbb szerepeket: Ámon, Rontay, Mészáros, Tolnayné, Kövessi. Tompa, Balla Kálmán, Bács, Hegyesi és Pesti játszik. Ekkor lép fel az idei saisonban először *Szendrei Mihály*, a tárulat kitűnő *naturburscha* is.

P R A D A.

Fordította K. G.

24.

Saját bosszuságára nem tudta kiállani a férfiú szűrő, kutató tekintetét, de csak egy pillanatra sütötte le szemét, aztán ismét ránézett.

— A mim csak van, mindenből adok neki. Saját módszerem szerint iparkodom majd szívét megnyerni! hallotta ön, hogy nem lesznek nagyon szigorú, de az én dolgom. Többet észszel, mint erővel!

— A módot kegyedre bízom, tudja mit akarok; semmi féle áldozat nem lesz nagy,

hogy azt elérjem. Ujra mondom, sokat adok a finom, urias modorra, de mindez semmi, ha nem igazi műveltségéből származik, ha nem művelt lélekből jó akkor csak külső máz — aranyozás — Prada, Leonora ez utóbbi szónál összeresztent.

— És épen ezt akarom lányomnál is kikerülni, bármi áron igazi lelki műveltséget akarok számára szerezni. És most erre kérem a kezét! Sürgönyözni fogok, ha elutazom.

Leonora csak akkor eszmélt már, mikor a fogatban ült és távolodott a háztól; igazán kellemetlenül érezte magát annak a titokszerű embernek társaságában.

Megértette, hogy a férfiú kegyetlen volna az iránt, ki terve előtt állana, vagy megcsalná, de könnyelműségével hamar túltette magát minden nehézségen és álmodozott; ábrándozott azokról a szép napokról, mikor majd a fényes palotában fog lakni és nap nap után e szép kocsin fog sétakocsizni.

A Kocsisnak és a szolgának egy forint borra valót adott, miért mind a kettő a földig hajolt előtte.

— Ez már másfajta — mint a többi! — szólt az egyik, mire a másik ezt felelte.

— Bizonyosan elérte a czélját azért olyan bőkezű.

— Nem gratulálok neki ahhoz a vadmacskához, nem szeretnék a helyében lenni.

Leonora barátjánője nagyot bámult, mikor megtudta, hogy az excentrikus angolhoz — így hívták Moc Dunollyt Amsterdamban — megy nevelőnőnek s egy léteket vételre kérdezte; hogy merre ezt megtenni? nem tudja mit beszélnek az emberek, hogy az nagyon is alacsony származásu ember vagy, ha jobban tetszik másik módozat szerint főúri családból való ember, atyja angol lord volt, nagyon gazdag volt, anyja javai nő volt, műveletlen, kit a lord egyik utazása alatt vett feleségül; fiáról azt beszélik, hogy feleségét meggyilkolta, mások azt beszélik, hogy azért hívja magához a lányokat, hogy másodsorú nősüljön, de az eddigiek közül egyik sem mert hozzámenni. Végül még azt kérdezte, hogy Leonora mit végzett vele?

Leonora csak hallgatott, míg barátjánőjéből folyt a szóáradat s önelégülten mosolygott.

VIII.

Már sötétecske volt, mikor Leonora Anke-loóban érkezett, november volt, nem esuda tehát. Az állomásnál senki sem volt, hogy haza kísérje, nem is tartotta szükségesnek, hogy írjon mindenről a mi vele történt, ugys hazajön és elmond maga mindent. Azok a gondolatok töltötték el most is, melyekkel Amsterdamba menet foglalkozott, mikor a fényes fogatban ült s nem kellett kabátját karján napernyőjét a másik kezében tartva közeletlen uton mennie az állomástól rendeltetése helyére.

(Folyt. köv.)

T A V I R A T O K

A Hollandi királynők Budapesten.

Budapest, május 12. (Saját tud. táv.) Vilma hollandi királynő anyjával, a régens királynővel ma a déli gyorsvonattal több napi tartózkodásra Budapestre érkezik. A pályaudvaron a németalföldi főconsul s a Budapesten élő hollandok egy küldöttsége fogja fogadni őket.

A fagyos szentek hatása.

Bécs, máj. 12. (Saját tudósítónk táv.) Ausztria számos vidékéről havazásokat és fagyot jelentenek, mely a zöldülő vetésben és a gyümölcsfákban nagy károkat okozott. — Bécsben az idő egészen tétre változott Budapesten is az idő igen hűvösre fordult. — Nagy hideget jeleznek az ország több pontjáról.

Összeférhetlenségi esetek.

Budapest, május 12. (Saját tud. táv.) Az összeférhetlenségi bizottság mai ülésében a Szulovszky Dezső állami bérletére

kimondta, hogy az nem incompatibilis a képviselői állással. Kornai fővárosi tisztviselő Berzevichy Albertre bejelentett összeférhetlenségi indítványát visszavonta, ellenben Neumann Áminra, gr. Batthyány Tivadarra és Daniel Gáborra újabb incompatibilitási eseteket jelentett be.

A román királyi pár utazása.

Abbázia, máj. 12. (Saj. tud. táv.) A román király és neje ma reggel Fiumén keresztül Bukarestbe utazott. A pályaudvaron a hatóságok fejei üdvözölték őket.

Fejedelmi vendégek Bécsben.

Bécs, május 12. (Saj. tudósítónk távirata.) Luitpole bajor régens herceg leányával, nővéreinek a modonai hercegnőnek látogatására ma reggel ideérkezett. Vilma hollandi királynő és anyja ma Stefánia főhercegnőnél voltak reggelin. Battenberg József herceg Cettinjébe utazott.

Megtagadott elégtétel.

Bécs, máj. 12. (Saj. tud. táv.) Strobach Mengerrel tegnap kiállotta a denunziát, amelyben Menger provokáltatta Strobachot, Strobach pedig az elégtételt megtagadta.

Ruthenek érdekében.

Budapest, máj. 12. (Saját tud. távirata.) Ma délután a ruthenek segélyezése érdekében Firczak püspök elnöklése alatt gyűlés volt, melyben kimondták, hogy az új módi honfoglalást minden áron meg kell akadályozni.

Munkássztrájk.

Czernovitz, május 12. (Saját tud. táv.) Az itteni építő munkások legnagyobb része abbahagyta a munkát. A sztrájkolók azon faredoznak, hogy a dolgozókat is visszatartsák a munkától. A hatóság megette a szükséges intézkedéseket.

A békülés útján.

Már csak rövid idő kérdése a háború lokalizálása. A nagyhatalmak athéni követi jegyzékben tudatták a görög kormányval, hogy elvállalják a közvetítést a háboruszkodó felek közt. Minden valószínűség a mellett szól, hogy a Görögország által kezdett vakmerő kalandnak, mely különben a többi balkáni államok egyidejű fellázadását supponálta, nem lesznek veszélyesebb következményei. A hatalmak sem a mostani görög dynasztia elűzetésével járó alkotmány válságot, sem Görögország terület csonkítását nem fogják szankciónálni. A háború kedvezőtlen lefolyása mindenesetre vissza hatással lesz a krétai kérdés megoldására is, melynek nem nagyon fognak örülni, határigazításba is nolens-volens bele fognak törődni. A török miniszter tanácsos már is életbe léptette az új közigazgatási rendszert Thessáliában, melylyel mint meghódított tartománnyal rendelkezik és török tisztviselőkkel kormányozhatja azt.

Nevezetes tünet, hogy a görög nemzetben most már teljesen lelohadt a harcizkedv, általános a vágy a béke után. A háborupárt ezzel leghatalmasabb forrását veszíti el.

Mai távirataink a következők:

A harcztérről.

Athén, május 12. (Saját tud. távirata.) A nyugati hajóraj hétfőn Sikya helységet bombázta az epirusi partvidéken, a hol több élelmi

raktára van a törököknek. Domokos és Halmyrosból újabb események híre nem érkezik. Smolenszky azt sürgönyzi, hogy kémszemlét intézett a török sereg felé. Artában néhány másodpercnyi földrengés volt.

A görög főhadiszálláson.

Lámia, máj. 12. (Saj. tud. táv.) Domokosban állandóan csend és nyugalom uralkodik. A csapatok jó karban vannak. A várostól jobbra és balra húzódó halmokat két lámiai hegyi üteg védi. A tegnap óta tartó eső megnehezíti a csapatok mozdulatait és a közlekedést.

Török-kormányzat Thessáliában.

Konstantinápoly, máj. 12. (Saj. tud. táv.) Hivatalosan közlést tesz a szentesített minisztertanács határozatokat a meghódított görög területek kormányzása tárgyában. E szerint a monastiri és szaloniki-i vilajetek csendőrségéből egy zászlóaljat alkotnak és azt a határszéllek népfelkelőivel kiegészítve Larissába küldik. Az azelőtt Volóban, Larissában és Trikkalában székelő török konzulok eddigi székhelyükön kajmakámokká neveztetnek ki azon megbízással, hogy a városi ügyeket, az illető területek közigazgatását s a helyi rendőrséget és vámügyet szervezzék ujja és úgy vezessék hivatalukat, hogy a lakosság bizalmát megnyerhessék.

A béke feltételei.

Konstantinápoly, máj. 12. (Saj. tud. táv.) A törökök feltételei a megkötendő béke ügyében nincsenek ugyan még megállapítva, a török udvar vezető emberei szerint azonban a következő főbb pontokat fogja az tartalmazni:

1. A görög flotta által okozott károk s az elpusztított magán- és államjavakért járó kárpótlás megadása.

2. A katonai szempontból kívánatos hátrahagyás Törökország javára.

3. A törökországi görög alattvalók magánjogi helyzetének revíziója.

Diplomáciai körökben éppenséggel nem várnak gyors eredményt a békekötés ügyében, sokkal inkább hiszik, hogy nagy nehézségekre kell elkészülni mind a két fél részén.

A görög nép békés hangulata.

London, máj. 12. (Saj. tud. táv.) A Timesnek jelentik Domokosból, hogy mind általánosabban nyilvánul az óhaj a béke után a lakosság körében, úgy hogy ilyen hangulat mellett a háború erélyes folytatása lehetetlennek látszik.

A háboru Epiruszban.

Konstantinápoly, május 12. (Saját tud. táv.) A háboru Epiruszban befejezettek tekintetű. A »Sabah«-nak jelentik Janinából, hogy a török sereg előnyomulása következtében az Epiruszban levő összes görög haderő 3000 fegyver, 300 töltevényláda és egy hegyi üteg hátrahagyásával Artába vonult vissza. A görögök vesztesége 79 halott. A török lapok a külföldi újságok ama hírére, hogy a mohamedánok Krétát odahagyják, megjegyzik, hogy az nem igaz s hogy a krétai mohamedánok sohasem határozzák erre magukat.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

1000 frt pályadíjjal kintüntetett népszínmű, a budapesti népszínház óriási sikert ért újdonsága.

Bérlet 10-ik szám.

Bérlet 10-ik szám.

Páros.

Páros.

Nagyvárad, 1897. évi május 13-án,
az arad-nagyvárad színtársulat által.

Este fél 8 órakor rendes helyarákkal:

Harmadszor:

A GYIMESI VADVIRÁG.

1000 frtos pályadíjat nyert népszínmű.

S Z E M É L Y E K :

Balánka János jómódu csángó gazda	Csatár Győző.
Órzsé, felesége	Bácsné M. Julia.
Imre, } gyermekeik	Tompá Kálmán.
Mária, }	Ámon Margit.
Ózv. Fábián Julia	Lubrinicz Julia.
Gyurka fia	Pintér Imre.
Rab-Prezner Péter	Keszler Ede.
Magdolna, leánya	Székely Irén.
Plébános	Bács Károly.
Törpe Csura, harangozó	Kövessy Albert.
Csuráné	Tolmainé.
Marcsi, fiuk	Hegyesiné Gyula.
Bigyó, kisbíró	Pestú Kálmán.
Bigyóné	Pethő Julia.
Csörgő István fiatal gazda	Békeffi.
A vőlegény násznagya	Balla Imre.
A menyasszony násznagya	Czakó Vilmos.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, 1897. évi május hó 14-én.

A K I S H E R C Z E G.

Nagy operette 3 felvonásban.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara május hó 12-én tartott teljes ülésében több kiváló fontosságú ügyet tárgyalt, Janky József elnöke alatt.

Jelen voltak: Steiner M., Albert, Mihellfi Pál, Markbreit Sándor, Reisman Mór, Farkas Izidor, Andrányi Lajos, Bertsey György, Hann László, Rendes Vilmos, Voszka Ferencz, Daday József, Gyöngyössi Gyula beltagok, Henger Viktor, Lipecky Gyula, Szabó József (Margitta), Rosenfeld Géza, Kovács Lajos, Nagy György, Timarovszky Gyula (Székelyhid) Bán Kálmán, Kovács Sándor (Élesd), Kovács Gábor, Kis Imre (Szalonta).

Az első sorban előterjesztett elnöki közlésekben a szokásos árlejtések stb. után tudomására adta az alelnök a teljes ülésnek, hogy dr. Schlauch Lőrincz bibornok jubileuma alkalmával b. Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter Nagyváradon időzött, de itt tartózkodása oly rövidre volt szabva, hogy a kamara tervezet tisztelgése elmaradt a minisztert azonban megérkezésekor az állomáson üdvözölte az elnök a megjelent beltagok élén. Ez alkalommal kiállításba helyezte a miniszter, hogy közelebb meglátogassa Nagyváradot.

Közölte még az elnök, hogy dr. Schlauch Lőrincz bibornok aranymiséje alkalmából a kamara testületileg tisztelgett a jubilans egyházfejedelem előtt.

Végül indítványozta elnök, hogy Gutenberg Pálnak, a kézügyességi egyesület igazgatójának tervbe vett felolvasó körutja alkalmából hívják meg nevezettet Nagyváradra is felolvasás tartása czéljából.

Az ügyforgalomról szóló titkári jelentés után a miniszteri leiratokat olvasták fel. A költségleírászat készítésére vonatkozó leiratot tudomásul vették.

Nagyvárad városa által a kőolaj elhelyezése és tartása tárgyában alkotott szabályrendelet-tervezetre vonatkozólag a már előzőleg adott véleményhez képest fog felterjesztést intézni a kamara a miniszterhez.

A munkás lakásokról készitendő törvényjavaslatban érvényesítendő szempontok iránt javaslatot kér a miniszter. Kiadott előkészítés és véleményezés végett az állandó bizottságnak. A hadfelszerelési és közszállítások ügyében leküldött miniszteri rendeletet tudomására hozzák az érdekelteknek.

A soproni kamara felterjesztését a cégjegyzések ügyének rendezése tárgyában, pártolja a teljes ülés.

A ka-sai kamara megkeresése tárgyában, hogy a kamarák országos értekezlete 1898. évben Késmárkon tartassék meg, a teljes ülés nem határozott, mert az értekezlet helyét a Szegeden ez évben tartandó orsz. értekezlet határozza meg.

A marosvásárhelyi társkamara a közönséges posta utalványok 7 napra korlátozott érvé-

nyének meghosszabbítása iránti felterjesztését pártolja a teljes ülés oly módon, hogy legalább 15 napra hosszabítsa meg a miniszter az utalványok érvényességét.

A pécsi és szegedi társkamara átiratai kapcsán a kamarák boszniai tanulmány-utjának megtartására kimondotta a teljes ülés, hogy az esetleg jelentkező kamarai tagok részvételét a kiránduláson később fogja bejelenteni.

Ezután az iparos osztály jegyzőkönyvében foglalt vélemények kerültek határozathozatal alá. Ehhez képest a nagyszalonai ipartestületi betegsegélyző pénztár alapszabályait, némely módosítással jóváhagyásra ajánlották.

Szedlarikné-Dudinszky Anna női-ipar iskola tulajdonosnak 100 frt segélyt megszavaztak, oly kikötéssel, hogy ennek megfelelően tandíj-mentes növendékeket vegyen fel s intézetét a szabályoknak megfelelőleg szereje fel. A miniszterhez intézett segély iránti kérelmét pártolólaj terjeszti fel a kamara.

A kismarjai iparosok a szatócsokat az ipari cikkek árusításától eltiltani kérték. Mivel az ipartörvénynyel és a kereskedelmi szerződéssel ellenkezik a kérelem, azt a kamara nem pártolhatja.

Ellenben pártolja a teljes ülés a miskolczi társkamara a vásárok apasztása és e czélból a vásárok statisztikájának összeállítása iránti megkeresését.

Váray Zoltán további tanulmányuti segély iránti kérelmet elutasították.

Halász Izidor jelentését tanulmány-utjáról felterjesztik a miniszterhez.

A nagyvárad női kereskedelmi tanfolyam igazgatósága sz iránt intézett kérelmet a kamarához, hogy hassanak oda, miszerint a tanfolyamot végzett növendékek nem csak pénztárosnökkül, de komolyabb és fontosabb kereskedelmi teendők betöltésére is alkalmaztassanak. — A kamara teljesíti a helyén való kérelmet s annak értelmében köriratban hívja fel az érdekelteket kereskedőket.

Propper N. János felsőbb keresk. iskola igazgató kérelmére az intézet javára 300 frt segélyt szavazott meg a kamara.

Beél község azt kérelmezi, hogy eddigi vásárainak idejét változtathassa meg s azok helyesebben osztassanak be. A kérelmet a kamara teljesítendőnek véleményezi.

Az ügyrend és szolgálati szabályzat módosítását, az e czélból kiküldött bizottság véleményéhez képest elfogadták.

Még néhány apróbb tárgy elintézése után a teljes ülés véget ért.

A trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazione Generali) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és mint minden évben úgy az idén is számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ezen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság a napirend előtt szomorú kötelességnek felel meg, midőn elhunyt, felejt-hetetlen, érdemű magyarországi képviselőjéről Rott Józsefről következőképen emlékezett meg kegyeletteljesen: — „Rott József budapesti képviselőségünk főnöke legelőkelőbb munkatársunk ki kora ifjúsága óta felülmulhatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait a társaság érdekének a mult év végén súlyos betegségnek esett áldozatul. Rott József elhunyt kártársunk emlékét mindig tiszteletben fogjuk tartani és Önök bizonyosan csatlakoznak mély gyászunkhoz és ennek ünnepes kifejezést is fognak adni.»

Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díjtartaléka 1896. évi december 31-én 3,682,783 frt 61 krral 43,914,760 frt-37 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 189,549,380 frt 95 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,887,184 frt 57 krra rugtak.

A tűz és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és illeték-bevétel 11,660,231 frt 16 kr. volt: miből 4,694,768 frt 19 kr. viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy e tiszta díjbevétele 6,965,463 frt-ra rugott, mely összegből 8,315,061 frt 39 kr. mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitett át. A jövő években esedékesse váló díjkötelezvények összege 31,896,255 frt 27 krra emelkedett.

Károkkért a társaság 1896-ban 9,890,281 frt 74 krt folyósított. Ehhez hozzáadva, az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 291,247,887 frt 35 krryi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 54,452,856 frt 37 kr. esik mely összeget a társaság 166,000 káresetben fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 6,554,104 frt 64 krra rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 2,625,000 frtot tesz ki, az érték-papírok árfolyam ingadozása és fedezetére alakított tartalék, mely daczára annak, hogy e czélra egy 500,000 frtos külön tartalék áll fenn, az évi

nyereségből kihatolt 280.000 frttal 3.849.104 frt 64 krra emeltetett fel és továbbá a 80.000 frtra rugó kétes követelések tartaléka. — Ezekon kívül fennáll még egy 120.000 frtot kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idei átutalások folytán 61,051.211 frt 83 krról 66,174.010 frt 30 krra emelkedtek. Ezen értékekből több mint 18 millió magyar értékekre esik.

Ezen alkalommal felemlítendőnek tartjuk, hogy a cs. és kir. fenséges uralkodó család magán és alapítványi uradalmainak Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyárjai tűz ellen a triesti általános biztosító társaságnál (Assicurazione Generale) és a természetmennyék jég ellen az Assicurazione Generale leányintézeténél, a Magyar jég vízöntőbiztosító részvénytársaságnál hosszú időre lettek biztosítva.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTÉR.

Katona-zene a Wöberben.

Ma, csütörtökön este, fél 8 órától kezdve a 37-ik József-ezred teljes zenekara

a vasuti indóház melletti Wöber vendéglő kerthelyiségében

KATONA-ZENÉT

tart.

Izletes ételek, kitűnő italok és mindég frissen csapolt nagyváradi-szőlősi

LÁSZLÓ-SÖR.

Richter-tele Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen birneves házszer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzslésként alkalmazatik küszvényes, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknel, és orvosok által bedörzslésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyárkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tikos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bévacérlés alkalmával igen óvatossá kell lenni, mert több liszibéretű utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szőlők. RUDOLSTADT.

1200/897.

Hirdetmény.

A Berettyó vízszabályzó és ármentesítő társulat Füzes-Gyarmat és Szeghalom határában építés alatt álló belvízcsatornáin 8 drb. összesen 9101 frt. 90 krral előirányzott 3-5—6-5 mtr. nyílású közuti tölgyfa járomhidat, továbbá ugyanazon vidéken 17 drb. összesen 10702 frt. 08 krral előirányzott 1-2—1-5 méter nyílású beton átereszt szándékozván létesíteni, ezen építmények kivitelének biz-

tosítására f. évi május hó 31-én délután 4 órakor, a társulat Széchenyi téri hivatalos helyiségeiben tartandó szóbeli ajánlati versenytárgyalást hirdetek meg.

Ezen munkálatokra nézve május 31-én délelőtt 11 óráig, a társulat igazgatóságához írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be; és pedig ugyanezen határideig úgy az írásbeli, mint a szóbeli ajánlattevők kötelesek, az előirányzott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes papírokban, a társulatipénztárnál letenni, mely összeg szerződés megkötése esetén, a vállalati összeg 10%-ára lesz kiegészítendő.

Az ajánlatok felett az érdekeltség részéről kiküldött építési bizottság még az nap határoz és pedig azon jog fenntartásával, hogy amennyiben megfelelő ajánlatok nem adatnának be, a tárgyalás eredményétől függetlenül is intézkedhetik.

Ajánlatok tehetők, úgy egyes hidakra külön-külön, mint az összes építményekre összefoglaltan.

A vonatkozó tervek, szerződési feltételek, a társulat hivatalos helyiségeiben, a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ajánlattevők tartoznak ajánlataikban ki nyilatkoztatni, hogy a helyi viszonyokat, szerződési feltételeket ismerik s azokat magokra nézve kötelezőknek fogadják el. Ugy szintén nyilatkozniok kell, az összes munkák befejezési határidejére nézve is. Nagyváradi 1897 május 11.

Tatár Zoltán.
t. igazgató.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni hogy a

FÉLIX-FÜRDŐT

a 37-ik gyalogezred zenekara és a magyar-pécskai Dankó Kálmán cigány zenekara közreműködése mellett

vasárnap, május hó 16-án

esős idő esetén is

táncmulatsággal megnyitom.

Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, séta-utak, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket.

Gyors és pontos kiszolgálás, mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

Kiváló tisztelettel

Kernáts János,

bérlő.

Szent László könyvnyomda r. t.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Dusan berendezett könyvnyomdánk *jutányos árak mellett* elvállal és készít *izléses kivitelben*

—*— **szinnyomással** —*—

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT

tetszés szerinti szöveggel

—*— **olcsóbban mint bárhol.** —*—

Nyomdai gépterem.

Műintézetünket rövid fennállása óta azon megtisztelő kitüntetés érte, hogy országos hírnevű emberek meglátogatták. Nagyszabású kiadványainkról elismerőleg nyilatkoztak. Több nagy mű került ki nyomdánkából, melyek országos hírnevű szakértők által megbíráltattak, ezen urak kifejezést adva annak, hogy a vidéki nyomda-iparnak becsületet vivott ki ezélszerűen berendezett **könyvnyomdánk.** Nem kiméltünk áldozatot s joggal elmondhatjuk: ilyen berendezett nyomdával nem dicsekedhetik a vidék.

Legkitünőbb szerkezetű **gyorssajtók**, melyek gázmotórikus hajtással vannak felszerelve.

Betű többféle válfaja található, melyekről mintakönyvvel készséggel szolgálunk t. megrendelőinknek.

Kiváló tisztelettel

az üzletvezetőség.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
FONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ES EGYEB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,
LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
KÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGO
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyerés- és veszteség-számla az A mérleghez. Élembiztosítási ág 1896.

KIADÁS.	forint		kr.		forint	kr.		BEVÉTEL.	forint		kr.		
I. Kárfizetések (a kárfelvételi költségekkel együtt):													
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2760964	32							3170600	52			
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	998876	53						1812500	—				
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	17	09						107514	77				
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	73371	62			381329	56		40000	—	550615			
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):													
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	2721	70							315186	17			
2. Jutalékok	82204	69			1671185	32		281690	06				
3. Folyó igazgatási költségek	821203	93			521433	79		420	—	682237	76		
4. Adók és illetékek								50941	52				
III. Leírások és egyéb kiadások:													
1. Leírások két kötetekre	2513	44											
2. Egyéb kiadások: Járulékos és kamat a hivatásokok elhárítási penztárába	70631	45			73194	89							
IV. Tartalék függő károkra:													
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	407413	74											
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	402937	98			810552	72							
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	501	—											
V. A biztosítási alapok állása a számviteli év végén:													
1. Díjtartalék:													
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2955475	85											
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	359585	51			3315061	39							
2. Tőkésített nyereségtartalék	1312500	—											
3. Értékpapírok árfolyamtartaléka	103560	44			2358160	44							
4. Kétes követelések tartaléka	40000	—			147191	84							
VI. A balesetbiztosítási tárcának viszontbiztosítása					829178	76							
VII. Évi üzleti nyereség					13590340	71							
Összesen												13590340	72

Nyerés- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1896).

KIADÁS.	forint		kr.		forint	kr.		BEVÉTEL.	forint		kr.		
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:													
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	276800	03							4180050	56			
2. Előesetűre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	593428	04			3501688	42		343118	20				
3. Járadékfizetések	114460	35						40000	—				
II. Fizetések visszavásárolt könyvekért, levonva a viszontbiztosítók részét					848710	29		1312500	—				
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak					136122	09		1734496	67				
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):								40000	—				
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	35174	94						736503	92	49135482	36		
2. Szervezési költségek részben	57900	12											
3. Folyó igazgatási ügyek	5710	72											
4. Behajtási jutalékok	140384	81			1199887	15							
5. Orvosi költségek	6024	42			86109	23							
6. Adók és illetékek													
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások két kötet- esekre és ingatlanra					7288	11							
VI. Függő károk tartaléka:													
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	325472	50											
2. Előeseti biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	176318	02			506400	30							
3. Járadékfizetések	40000	—											
VII. A biztosítási alapok állása a számviteli év végén:													
1. Díjtartalék:													
a) Halálesetre szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbiztosítók részét	407137	09	33										
b) Előeseti biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	4678739	40											
c) Járadékfizetések	140384	44											
2. Díjtartalék:													
a) Halálesetre szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	1850561	90											
b) Előeseti biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	123235	98											
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	120000	—											
4. Tőkésített nyereségtartalék	1312500	—											
5. Értékpapírok árfolyamtartaléka és kiegészítő tartalék	25344	20			5181091	40							
6. Kétes követelések tartaléka	40000	—			627638	23							
7. A biztosítottak osztalékalapja	82036	88											
VIII. Évi üzleti nyereség					6035325	25							
Összesen												6035325	25

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. december 31-én.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.			forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Ingatlan birtok	—	—	465000	—	465000	—	2	Tőkésített nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	2625000	—
3	a) Városi ingatlanok	—	—	136155	—	136155	—	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	105660	44	203444	20	309004	64
3	b) Mezőgazdasági birtokok	1277000	—	—	—	1277000	—	4	Kiegészítő tartalék	—	—	50400	—	50400	—
4	Gazdasági termények	136155	11	—	—	136155	11	5	Tartalék a kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
4	a) Építés alatt álló intézeti ház Prágában	—	—	925089	91	925089	91	6	Díjtartalék a folyó biztosításokra az A mérlegben	3315061	39	—	—	3315061	39
4	b) Építés alatt álló intézeti ház Milánóban	—	—	15664	72	15664	72	7	Díjtartalék a folyó biztosításokra az A mérlegben	—	—	4678739	49	4678739	49
5	Kölesönök a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	569098	18	569098	18	8	Díjtartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	2006820	88	2006820	88
6	Kamatkozó jelzáloglag biztosított tőke-kölesönök ingatlanokra	80000	—	3031659	45	3161659	85	9	Tartalék függőben lévő kárfizetésekre az A mérlegben	810832	72	—	—	810832	72
7	Kölesönök értékpapírokra	267501	60	—	—	267501	60	10	Osztalék alap az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára	—	—	620886	83	620886	83
8	Allam- és más értékpapírok	4128756	08	40995803	18	45094559	26	11	A hivatásokok ellátási penztárána vagyon	767613	86	—	—	767613	86
9	Folyó kamatok	128021	93	257407	14	385428	07	12	Jelzáloghitelzők	—	—	—	—	—	—
10	Váltak a tárczában	263938	26	—	—	263938	26	13	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1092734	10	55884	44	1148618	54
11	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1488356	22	129254	13	1617610	35	14	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	41127	40	—	—	41127	40
12	Készpénzeslet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	326855	97	34428	11	361284	08	15	Egyenleg az A mérleg folyó számláján	—	—	551146	17	551146	17
13	Maradvány a viszontbiztosítók számlájából	259733	12	42047	69	301780	81	16	Hitelek különböző címeken	294056	35	55145	21	349201	56
14	Maradvány az intézet fiókjainak számlájából	1146399	82	252805	20	1399205	02	17	Betétek kezes és biztosítók gyanánt	1722076	10	1831295	55	3553371	65
15	Maradvány a B mérleg folyó számlájából	551146	17	—	—	551146	17	18	Gidoni alapítvány	5213	74	—	—	5213	74
16	Adósság különböző címeken	286069	84	14818	05	300887	89	19	Girard alapítvány	4977	50	—	—	4977	50
17	a) Letétek kezes és biztosítók gyanánt	1722076	30	1831395	55	3553471	85	20	Goldschmid alapítvány	1600	—	—	—	1600	—
17	b) Letét Goldschmid alapítvány	3000	—	—	—	3000	—	21	Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
17	c) Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	22	Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—
17	d) Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—	23	Nyerés elosztás (A mérleg)	—	—	—	—	—	—
18	Butorlat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, csegtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—	24	Nyerés az évi üzletről	829178	76	—	—	829178	76
19	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—	25	Összesen	13912113	42	59673761	81	73585874	73
Összesen		13912113	42	59673761	81	73585874	73								

Az ASSICURAZIONI GENERALI központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Bárány Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Bárány Morpurgo József, Segré V.
HEGEDŰS SÁNDOR, igazgató-elnökös.
 A vezérigazgató: **Ricchetti Odón.**
 Magyarországi vezérigazgatók: **Steinhardt, Poór.**
 Az intézet hivatalos helyiségei Budapesten, Dózsa György utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti fő ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali jégbiztosítások a Magyar jég és viszontbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.
 A nagyváradai fő-ügynökség
Kurländer és Ullmann.